

Министерство за транспорт и врски

**ДО ГЕНЕРАЛНИОТ СЕКРЕТАР НА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Име на материјалот: Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за градење

Усогласеност со Програмата на Владата: Да

Усогласеност со член 68 од Деловникот за работа на Владата: Да

Предлог на која седница на Влада да се разгледа материјалот: На првата наредна седница

Доверливост на материјалот: Не

Итност на материјалот: Да

.

**Дата на доставување на
материјалот:**

април, 2012 година

Министер за транспорт и врски,

Миле Јанакиески

Република Македонија
Министерство за транспорт и врски

Предлог на
Закон за изменување и дополнување на Законот за градење

Скопје, април 2012 година

1. Осврт по материјалот:

Една од основните причини за изменување и дополнување на Законот за градење е и дополнување на одредбите кои го уредуваат прашањето за одземање на лиценци и овластување кои се издаваат согласно овој закон од причина што овие одредби не се доволно прецизни и јасни односно во кои случаи лиценците и овластувањата се одземаат, по чиј предлог и со кој акт.

Со предлогот се предлага да се уреди на поинаков начин прашањето за водењето на постапката за изградба на технолошките индустриски развојни зони и градбите во овие зони, односно за нив постапката за издавање на одобрение за градење да ја води друг орган кој ќе биде пропишан со Законот за технолошки индустриски развојни зони. Од овие причини се предлага и измени на постојниот член 57 со кој е утврдена категоризација на градби. Ова е поради искажаните сугестии од страна на странските инвеститори кои предлагаат на едно место и во еден орган да се води целокупната постапка како за давање на земјиштето под закуп така и добивањето на одобрението за градење во зоните.

Со Предлогот на законот се предлага изменување и дополнување на одредбите со кои се пропишани условите за добивање на овластување кое го издава Комората на овластени архитекти и инженери се со цел условите во поглед на стекнато образование да се усогласат со Законот за високо образование. Од овие причини се менуваат членовите 17, 24, 31 и 35 од постојниот закон.

Исто така, со Предлогот се пропишува обврска за изведувачите на градбите, покрај докази за пропишан квалитет на градежните производи да обезбедат и докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал кој го користат при изградбата. Целта на предложеното дополнување е да се намали можноста за употреба на градежен песок и чакал ископани од нелегални ископувачи кои немаат дозвола односно договор за концесија за откоп на градежен песок и чакал. Согласно предложеното дополнување доколку изведувачот не обезбеди вакви докази, предвидена е глоба која треба да се плати од страна на изведувачот.

2. Разгледани можни решенија (за-против аргументи):

3. Резултати од извршените консултации со ресорните министерства, другите органи на државната управа и организации:

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за градење е доставен на мислење на Министерството за правда, Министерството за животна средина и просторно планирање, Агенција за катастар на недвижности, Министерство за финансии, Министерство за култура, Министерство за економија, Државна комисија за спречување на корупција, Комисијата за заштита на конкуренцијата, Заедницата на единиците на локалната самоуправа, Секретаријатот за законодавство и заменик претседателот на Владата на РМ задолжен за економски прашања, Дирекција за технолошки индустриски развојни зони, Град Скопје, Стопанска комора на Македонија, Сојуз на стопански комори на Македонија и Комора на овластени архитекти и инженери. Добиените мислења и забелешки се вградени во текстот на законот

4. Решение кое се препорачува (со образложение):

Се препорачува Владата да го разгледа и утврди текстот на Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за градење и истиот да го достави до Собранието на Република Македонија за разгледување и усвојување.

5. Фискални импликации на материјалите што се предлагаат:

Нема

6. Очекувани влијанија:

7. Усогласеност со европското законодавство (кои директиви на ЕУ се транспонираат во нашето законодавство):

Нема

8. Оценка на Секретаријатот за законодавство по материјалот:

9. Клучни елементи за информирање на јавноста:

Текстот на предлогот на законот ќе биде објавен на ВЕБ страната на Министерството за транспорт и врски.

ФОРМУЛАР ЗА ПРОЦЕНКА НА ФИСКАЛНИ ИМПЛИКАЦИИ

1. Назив на предлогот: Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за градење		2. Министерство/Орган на државната управа: Министерство за транспорт и врски			
3. Цел на предлогот: Усвојување на законот		4. Вид на предлогот: Предлог на Закон за изменување и дополнување			
5. Контакт лице и звање: Лилјана Поповиќ, Раководител на сектор		6. Контакт телефон/факс или е-пошта:3145-410			
7. Активност:					
8. Вид на барање:		() ()	Регулатива во врска со ЕУ Друга нова регулатива	() ()	Нова програма Зголемување / намалување на постоечка програма Прераспределба (на средства) помеѓу две програми Спојување на две или повеќе програми
9. Цел на барањето/предложена активност:					
10. Врска со Владината програма:					
11. Фискални импликации		(Во МКД)			
		2011	2012	2013	2014
А. Вкупни трошоци за предлогот					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плати ▪ Стоки и услуги ▪ Капитал ▪ Трансфери 					
ВКУПНО:		0	0	0	0
Б. Одобрени средства за предлогот					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плати ▪ Стоки и услуги ▪ Капитал ▪ Трансфери 					
ВКУПНО:		0	0	0	0
В. Промена (разлика) од одобрените средства (Б-А)					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плати ▪ Стоки и услуги ▪ Капитал ▪ Трансфери 					
ВКУПНО:		0	0	0	0
Г. Расположливи средства од прелевање (од други активности или програми во органот)					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плати ▪ Стоки и услуги ▪ Капитал ▪ Трансфери 					
ВКУПНО:		0	0	0	0
Г. Нето импликации на средствата на органот: (В-Г)					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Плати ▪ Стоки и услуги ▪ Капитал ▪ Трансфери 					
ВКУПНО:		0	0	0	0
Е. Зголемување/намалување на					

	приходите								
12. Нето доходи	вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица	на вработени лица
13. Какви гаранции заеми или други вистински облици	можни обврски ќе произлезат за Владата (а кои не се наведени во точка 11А до 11Е)								

14. Ако ова претставува барање за дополнителни средства во тековната фискална година или надвор од нормалниот циклус на подготвување на буџетот, дајте образложение:	
15. Дата на завршување на проценката:	
16. Дата на поднесувањето на анализата до Министерството за финансии за добивање мислење:	
17. Дата на добивање на одговор од Министерството за финансии:	
18. Измени побрани од Министерството за финансии:	
19. Одговор на Министерството – Предлагач:	
20. Одговор од Министерството за финансии:	
21. Дали мислењето на Министерството за финансии е дадено во прилог:	

22. Одобрено/Дата:			

Потпис на државен секретар/ Директор на државен орган	Датум: ден/месец/година 01.04.2012	Потпис на Министер	Датум: ден/месец/година 01.04 .2011

В О В Е Д

I ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДАТ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Од досегашната примена на Законот за градење се оцени за потребно да се извршат измени и дополнувања на одделни одредби со цел истите да се доуредат и прецизираат. Имено, со предлогот се предлага да се уреди на поинаков начин прашањето за водењето на постапката за изградба на технолошките индустриски развојни зони и градбите во овие зони, односно за нив постапката за издавање на одобрение за градење да ја води друг орган кој ќе биде пропишан со Законот за технолошки индустриски развојни зони. Од овие причини се предлага и измени на постојниот член 57 со кој е утврдена категоризација на градби. Ова е поради искажаните сугестии од страна на странските инвеститори кои предлагаат на едно место и во еден орган да се води целокупната постапка како за давање на земјиштето под закуп така и добивањето на одобрението за градење во зоните.

Со Предлогот на законот се предлага изменување и дополнување на одредбите со кои се пропишани условите за добивање на овластување кое го издава Комората на овластени архитекти и инженери се со цел условите во поглед на стекнато образование да се усогласат со Законот за високо образование. Од овие причини се менуваат членовите 17, 24, 31 и 35 од постојниот закон.

Исто така, со Предлогот се пропишува обврска за изведувачите на градбите, покрај докази за пропишан квалитет на градежните производи да обезбедат и докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал кој го користат при изградбата. Целта на предложеното дополнување е да се намали можноста за употреба на градежен песок и чакал ископани од нелегални ископувачи кои немаат дозвола односно договор за концесија за откоп на градежен песок и чакал. Согласно предложеното дополнување доколку изведувачот не обезбеди вакви докази, предвидена е глоба која треба да се плати од страна на изведувачот.

Една од основните причини за изменување и дополнување на Законот за градење е и дополнување на одредбите кои го уредуваат прашањето за одземање на лиценци и овластување кои се издаваат согласно овој закон од причина што овие одредби не се доволно прецизни и јасни односно во кои случаи лиценците и овластувањата се одземаат, по чиј предлог и со кој акт.

Се предлагаат измени и во делот на одредбите со кои се пропишани органите за издавање на одобрение за градење така што со предлогот се предвидува Градот Скопје да ја води постапката за издавање на одобрение за градење на магистрални и собирни улици на подрачјето на Градот Скопје како и за

линиските инфраструктурни објекти чија изградба согласно Законот за Градот Скопје е во надлежност на Градот Скопје.

Се врши допрецизирање на одредбите од законот кои се однесуваат на категоризацијата на градби во членот 57 од овој закон, одредбите за надоместокот на штета при огласување на одобрение за градење за ништовно, одредбите за промена на инвеститор, одредбите за враќање во поранешна состојба на објект во случај на негово оштетување под дејство на природни појави или од воени и други разурнувања како и одредбите кои се однесуваат за исплата на средства во случај на одземена надлежност на градежен инспектор односно општина.

II ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Целта на изменувањата и дополнувањата на законот е да се усогласат одредбите кои треба да ги исполнат физичките лица за добивање на овластувања во поглед школската подготовка односно усогласување со Законот за високо образование, прецизирање на одредбите за одземање на лиценци и овластувања, како и прецизирање на други одредби од законот, заради негова поуспешна имплементација.

Предлогот на законот се заснова на истите начела врз основа на кои е донесен Законот за градежно земјиште.

III ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Одредбите од предлогот на Законот не имплицираат финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведувањето на Законот не е потребно обезбедување на посебни финансиски средства, ниту предложените измени и дополнувања од Законот повлекуваат материјални обврски за одделни субјекти.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

**Предлог на Закон за изменување и дополнување
на Законот за градење**

Април, 2012

Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за градење

Член 1

Во Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 130/09, 124/10, 18/11, 36/ 11, 54/11 и 13/12) во членот 2-б, во став (2) точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите „и безбедноста“.

Член 2

Во членот 17 став (2) алинејата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку девет семестри, односно стекнати 300 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Во став 3 алинеја 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку осум семестри, односно стекнати 240 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Член 3

Во членот 24 став (2) алинејата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку девет семестри, односно стекнати 300 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Во став 3 алинеја 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку осум семестри, односно стекнати 240 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Член 4

Во членот 29 став (1) во алинеја 5 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот “и“ и се додава нова алинеја 6 која гласи:

“- да обезбеди докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал“

Член 5

Во членот 31 став (2) алинејата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку девет семестри, односно стекнати 300 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Во став (3) алинејата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо или вишо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо или вишо образование од техничките науки во траење од најмалку четири или осум семестри, односно стекнати 240 или 180 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Член 6

Член 32 се брише

Член 7

Во членот 35 став (2) алинејата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку девет семестри, односно стекнати 300 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Во став (3) алинејатата 1 се менува и гласи:

„- доказ за завршено високо образование од соодветната техничка струка (диплома за завршено високо образование од техничките науки во траење од најмалку осум семестри, односно стекнати 240 кредити според европскиот кредит – трансфер систем (ЕКТС)),“

Член 8

Во членот 36 став (1) по алинејата 5 се додава нова алинеја 6 која гласи:

- “да утврди дали изведувачот обезбедил докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал, а доколку констатира дека истите не се обезбедени, за тоа да го извести надлежниот орган од членот 58 на овој закон кој го издал одобрението за градење како и Државниот инспекторат за техничка инспекција,”

Член 9

Членот 37 се брише.

Член 10

Во членот 38 став (4) се менува и гласи:

“Лиценца издадена согласно одредбите на овој закон се одзема доколку се утврди дека носителот на лиценцата престанал да исполнува некој од условите за издавање на лиценца, или правното лице не ја исполнило обврската за осигурување за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија согласно членот 41-а од овој закон, или кога над правното лице е отворена стечајна постапка или постапка за ликвидација или правното лице престанало да постои .

По став (4) се додаваат два нови става (5), (6) и (7) кои гласат:

„(5) Во случаите од ставот (4) од овој член лиценцата се одзема на предлог на градежен инспектор, со решение на министерот кој раководи со органот надлежен за вршење на работите од областа за уредување на просторот, од денот кога решението станало правосилно. Против решението не може да се поднесе жалба, а дозволена е тужба пред Управен суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

6) Правосилното решение за одземање на лиценцата се евидентира во Регистарот на издадени и одземени лиценци. Органот надлежен за вршење на работите од областа за уредување на просторот решението го доставува до Централниот регистар на Република Македонија заради евидентирање на забраната од став (7) на овој член.

(7) Одговорното лице во правното лице, по одземање на лиценцата не може да добие лиценца согласно одредбите на овој закон и не може да основа друго правно лице за вршење на дејноста за која е донесено решение за одземање на лиценца, во рок од една година од денот на правосилноста на решението за одземање на лиценцата.“

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (8) и (9).

Член 11

Во членот 39 ставот (4) се менува и гласи :

„ Овластување издадено согласно одредбите на овој закон се одзема доколку надлежниот орган на Комората утврди дека физичкото лице не се придржува на Ценовникот од членот 109 точка 7 на овој закон, не платил годишна членарина или не се придржува на Кодексот на професионална етика на овластени архитекти и овластени инженери.“

По став (4) се додаваат три нови става (5), (6) и (7) кои гласат:

„(5) Во случаите од ставот (4) од овој член овластувањето се одзема со решение на Претседателот на Комората на овластени архитекти и овластени инженери, од денот кога решението станало правосилно, а против истото не може да се поднесе жалба, туку дозволена е тужба пред Управен суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(6) Правосилното решение за одземање на овластување се евидентира во Именикот на овластени архитекти и инженери.

(7) Физичкото лице, по одземање на овластувањето не може да добие овластување согласно одредбите на овој закон за вршење на работите за кои е донесено решение за одземање на овластување во рок од една година година од денот на правосилноста на решението за одземање на овластувањето.“

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (8) и (9).

Член 12

Во членот 41-а ставот (4) се брише.

Член 13

Членот 57 се менува и гласи:

(1) Градби од прва категорија се: нуклеарни електрани, термоцентарали и хидроцентрали со капацитет од и над 1 МВ, далноводи со напонско ниво од и над 35 КВ, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет поголем од 1 MW, графостаници со напонско ниво од и над 35 КВ, нафтоводи, продуктоводи, магистрални гасоводи, магистрални топоводи, гасоводни мерни станици, оптички кабли за потребите на државните органи, државни патишта, придружно услужни објекти на државни патишта утврдени со закон, железнички пруги, железнички станици на железнички пруги, аеродроми, депонии за неопасен отпад и депонии за опасен отпад, брани со акумулации, градби за базна и хемиска индустрија, градби за црна и обоена металургија, градби за производство на целулоза и хартија, градби за преработка на кожа и крзно, градби за преработка на каучук, барут и експлозивна муниција, градби за складирање на експлозивни средства, складишта за нафтени деривати, природен гас и ТНГ со капацитет на складирање од и над 1.000 тони, градби за санација на свлечишта, градби кои би можеле да ја загорат животната средина, градби за потребите на државните органи и агенциите и фондовите основани од Република Македонија, градби за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации, туристички развојни зони и градбите во овие зони, технолошки индустриски развојни зони формирани од Владата на Република Македонија и од правни лица и градбите во овие зони, градби за високо образование, опсерватории, национални установи од областа на културата, градби кои претставуваат заштитено недвижно културно наследство согласно закон, меморијални споменици, градби наменети за терцијална здравствена заштита, телекомуникациски центри за прием на сателитски сигнали, градби за потребите на граничните премини, регионални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување, регионални депонии, жичари, градби предвидени на подрачје на две или повеќе општини, градби во кои постојат инсталации за

производство на топлинска енергија, езерски и речни пристаништа, стадиони и спортски сали со капацитет над 10.000 гледачи.

(1) Градби од втора категорија се: градби наменети за основно и средно образование, градби од областа на културата, градби за потребите на органите на општините и градот Скопје, градби наменети за примарна и секундарна заштита, градби за потребите на верските заедници, индустриски градби, стопански градби, деловни градби, станбено-деловни градби, градби за индивидуално домување, викенд куќи, градби за колективно домување, градби за потребите на агроберзи, трговски центри, хотели, рекреативни центри, градби за научно-истражувачка дејност, катни гаражи, пазари, општински патишта, придружно услужни објекти на општински патишта и улици утврдени со закон, електронски комуникациски мрежи и средства, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет до 1 МВ, ветерници, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 1 MW, далноводи со напонско ниво до 35 КВ, трафостаници со напонско ниво до 35 КВ, складишта за нафтени деривати, природен гас и ТНГ со капацитет на складирање до 1.000 тони, секундарна гасоводна мрежа, секундарна топловодна мрежа, трамвајски пруги, градби за противпожарна заштита, градби за ветеринарна заштита, детски градинки, градби во подрачје не национални паркови и парк шуми, градби за сепарација на материјал за производство на бетон, бетонски бази, асфалтни бази, локални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување, градби кои се во функција на заштита и промоција на природното наследство (информативни центри), депонии за интересен отпад (градежен шут), објекти за складирање, третман и/или преработка на отпад, меѓуградски автобуски станици, зоолошки градини, стадиони и спортски сали со капацитет под 10.000 гледачи, отворени спортски игралишта, базени во ниво на теренот за јавна употреба, јавни паркови, јавни паркиралишта и ски-лифтови.

Член 14

Во членот 58 по став (2) се додаваат два нови става (3) и (4) кои гласат:

„(3) По исклучок од ставот (1) на овој член постапката за издавање на одобрение за градење за технолошките индустриски развојни зони формирани од Владата на Република Македонија и од правни лица и градбите во овие зони ја спроведува Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони и одобрението за градење го издава директорот на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.

„(4) По исклучок од ставот (2) на овој член постапката за издавање на одобрение за градење за магистрални и собирни улици на подрачјето на градот Скопје како и за линиските инфраструктурни објекти чија изградба согласно Законот за градот Скопје е во надлежност на градот Скопје, ја спроведува градот Скопје и одобрението за градење го издава градоначалникот на градот Скопје.“

Ставот (3) станува став (5).

Во ставот (4) кој станува став (6) по зборовите „органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот“ се додаваат зборовите „односно Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони, односно Градот Скопје“.

Член 15

Во членот 59 во став (4) зборовите „недвижно културно наследство и споменнички целини прогласени со закон или друг акт за заштита како културно наследство“ се заменуваат со зборовите „заштитено недвижно културно наследство согласно закон“.

По ставот (16) се додава нов став (17) кој гласи:

„(17) За линиски инфраструктурни објекти кои што се државни патишта, локални патишта и улици, одобрение за градење може да се издаде доколку инвеститорот достави доказ за право на градење согласно став (1) од член 59-а, за најмалку 90% од вкупната површина на градежната парцела, со обврска да ги регулира имотно-правните односи за целата градежна парцела, најдоцна до поднесување на барањето за одобрението за употреба односно изготвување на извештај за извршен технички преглед од надзорен инженер.“

Член 16

Во членот 59-д став (2) по зборот “идеални” се додаваат зборовите “или реални”.

Член 17

Во членот 62 по став (2) се додава нов став (3) кој гласи:

“(3) Во случаите кога одобрението за градење е огласено за ништовно согласно член 66 став (2) и член 67 ставови (3) и (7) од овој закон, органот кој го издал одобрението за градење не ги сноси трошоците за враќање на просторот во состојбата во која бил пред издавањето на одобрение за градење и инвеститорот нема право на надомест на штета и изгубена добивка од органот.

Ставот (3) станува став (4).

Член 18

Во членот 65 став (1) по зборовите “органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот” се додаваат зборовите „односно Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони“, а по зборовите „градоначалникот на општината“ се додаваат зборовите “односно градоначалникот на градот Скопје“.

Во став (2) по зборовите „органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот“ се додаваат зборовите „односно Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони“, а по зборовите “градоначалникот на општината“ се додаваат зборовите “односно градоначалникот на градот Скопје“.

Член 19

Во членот 70 став (4) точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите “а за градбите за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м², пред давањето на изјава од страна на изведувачот од член 59-б од овој закон, со која потврдува дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.”

Член 20

Во членот 73 став (1) алинеја 12 по зборот “гаража“ се додаваат зборовите “со бруто развиена површина до 50 м²“.

Член 21

Во членот 77 во став (1) воведната реченица се менува и гласи :
“Објектот може да се врати во поранешна состојба врз основа на проект за обновување, а надлежниот орган од членот 58 на овој закон ќе го смета за обновен, ако неговиот сопственик достави:“

Член 22

Во член 83 став (3) зборовите „културно добро “ се заменуваат со зборовите „заштитено недвижно културно наследство согласно закон“.

Член 23

Во членот 86 точка 6) по зборот „производи“ се додаваат зборовите “како и докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал“.

Член 24

Во членот 87 став (1) по зборовите “по изготвување на извештај за извршен технички преглед од надзорен инженер“ се додаваат зборовите “во кој е констатирано дека градбата може да се стави во употреба“.

Во став (7) по зборовите “идеални делови (дропки)“ се додаваат зборовите “или реални делови“

Член 25

Во член 90 по став (3) се додава нов став (4) кој гласи:
“(4) Во случаите од член 59-а став (2) на овој закон, Комисијата односно надзорниот инженер што врши технички преглед, задолжително констатира дали инвеститорот ги регулирал имотно - правните односи за целата градежна парцела, а доколку истите не се целосно регулирани, градбата не може да се стави во употреба. “

Член 26

По член 90 се додава нов член 90-а кој гласи:

“Член 90-а

Доколку при вршењето на техничкиот преглед Комисијата односно надзорниот инженер што врши технички преглед, констатира дека не постојат докази за потекло на градежно – техничкиот камен, градежниот песок и чакал, должни се за тоа да го известат надлежниот орган од членот 58 на овој закон кој го издал одобрението за градење, како и Државниот инспекторат за техничка инспекција. “

Член 27

Во член 93 ставот (4) се брише.

Член 28

Во член 131 по став (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Доколку градежниот инспектор, констатира дека настанале некои од условите за одземање на лиценци предвидени во членот 38 став (4) на овој закон, должен е да поднесе предлог за одземање на лиценцата до министерот кој раководи со органот надлежен за вршење на работите од областа за уредување на просторот. “

Член 29

По член 131 се додава нов член 131-а кој гласи:

“Член 131-а

Доколу при вршење на инспекциски надзор градежниот инспектор односно овластениот градежен инспектор констатира дека изведувачот не обезбедил докази за потекло на градежно – техничкиот камен, градежниот песок и чакал, должен е за тоа да го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција и да постапи согласно член 164 на овој закон.“

Член 30

Во членот 132-а по став (1) се додава нов став (2) кој гласи:

“Надлежниот градежен инспектор е должен да спроведе постапка за едукација и доколку утврди неправилност од член 162 од овој закон, а рокот за отстранување на неправилноста во овој случај изнесува шест месеци.“

Ставовите (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) и (10).

Член 31

Во членот 134 став (1) алинеја 6 зборот „правосилно“ се заменува со зборот „конечно“.

Член 32

Во членот 144 по став (4) се додава нов став (5) кој гласи:

“(5) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите по добиеното известување од ставот (4) на овој член, приходите на општината, односно на општините од подрачјето на градот Скопје по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште, во висина на направените трошоци, ги пренасочува на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.“

Член 33

Во членот 145 став (3) по зборовите “градоначалникот на општината во градот Скопје“ се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

По ставот (5) се додава нов став (6) кој гласи:

“(6) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите по добиеното известување од ставот (5) на овој член, приходите на општината, односно на општините од подрачјето на градот Скопје по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште, во висина на направените трошоци, ги пренасочува на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.“

Член 34

Во членот 148 став (5) по зборовите “од областа на локалната самоуправа“ се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат“.

По став (5) се додава нов став (6) кој гласи:

“(6) За трошоците за извршените работи од став (4) на овој член органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот доставува известување до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите.“

Став (6) кој станува став (7) се менува и гласи:

“(7) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите по добиеното известување од ставот (6) на овој член, приходите на општината, односно на општините од подрачјето на градот Скопје по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште, во висина на направените трошоци, ги пренасочува на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.“

Член 35

По членот 156-б се додаваат два нови член 156-в и 156-г кои гласат:

“Член 156-в

(1)Глоба во износ од 15000 до 17000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице изведувач, ако при изведување на градби не

обезбеди докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал (член 29 став (1) алинеја 6).

(2) Глоба во износ од 9000 до 11000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 156-г

Глоба во износ од 7000 до 9000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на инженер за изведба ако при изведување на градби не обезбеди докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал (член 29 став (1) алинеја 6).“

Член 36

Членот 157 се менува и гласи :

„Глоба во износ од 5000 до 7000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на инженер за изведба доколку при изведувањето на градежните работи на градбата на која тој е определен за инженер за изведба работите не се изведуваат во согласност со одобрението за градење (член 36 став 1 алинеја 1), не се обезбедени докази за пропишан квалитет за вградените градежни производи (член 36 став 1 алинеја 5), не го запознал инвеститорот и надлежниот инспектор за утврдените недостатоци во текот на изградбата (член 36 став 1 алинеја 6) и доколку не изготвил завршен извештај за извршениот надзор (член 36 став 1 алинеја 7).“

Член 37

Во член 158 став (1) точка 4 по зборовите “член 36“ се додаваат зборовите “и член 90-а“.

Член 38

Во член 162 ставот (3) се менува и гласи:

“Во случаите од став (2) на овој член надлежен орган за спроведување на прекршочната постапка е комисија за прекршоци формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.“

Член 39

Во член 82 од Законот за изменување и дополнување на Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/11) зборовите „1 јули 2012 година “ се заменуваат со зборовите „први јануари 2013 година“.

Член 40

Постапките за добивање на одобрение за градење и за добивање на овластување започнати до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат според одредбите од законот по кој се започнати.

Член 41

Одредбата од член 14 од овој закон со која во член 58 се додава нов став (3), ќе одпочне да се применува од 1 Јануари .2013 година.

Член 42

Со овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за градење.

Член 43

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОНOT

I ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГ-ЗАКОНOT

Со измената на член 1 од Предлогот на законот се прецизира дека изградбата на воените објекти и објектите од значење за одбраната и безбедноста се врши согласно прописите од областа на одбраната и безбедноста.

Со одредбите на членови 2, 3, 4 и 6 од Предлогот на законот се предлага изменување и дополнување на одредбите со кои се пропишани условите за добивање на овластување кое го издава Комората на овластени архитекти и инженери, со цел условите во поглед на стекната образование да се усогласат со Законот за високо образование. Од овие причини се менуваат членовите 17, 24, 31 и 35 од постојниот закон.

Понатаму, со Предлогот се пропишува обврска за изведувачите на градбите, покрај докази за пропишан квалитет на градежните производи да обезбедат и докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал кој го користат при изградбата. Целта на предложеното дополнување е да се намали можноста за употреба на градежен песок и чакал ископани од нелегални ископувачи кои немаат дозвола односно договор за концесија за откоп на градежен песок и чакал. Согласно предложеното дополнување доколку изведувачот не обезбеди вакви докази, предвидена е глоба која треба да се плати од страна на изведувачот.

Една од причините за изменување и дополнување на Законот за градење е и дополнување и допрецизирање на одредбите кои го уредуваат прашањето за одземање на лиценци и овластувања кои се издаваат согласно овој закон од причина што овие одредби не се доволно прецизни и јасни заради што сега со

предлогот се дополнуваат одредбите во кои случаи лиценците и овластувањата се одземаат, по чиј предлог и со кој акт.

Со член 14 од Предлогот на законот се предлага да се уреди на поинаков начин прашањето за водењето на постапката за изградба на технолошките индустриски развојни зони и градбите во овие зони, односно за нив постапката за издавање на одобрение за градење да ја води Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони и одобрението за градење за градбите во зоните да го издава директорот на Дирекцијата. Ова е поради искажаните сугестии од страна на странските инвеститори кои предлагаат на едно место и во еден орган да се води целокупната постапка како за давање на земјиштето под закуп така и добивањето на одобрението за градење во технолошките индустриски развојни зони. Исто така, се предлагаат измени и во делот на одредбите со кои се пропишани органите за издавање на одобрение за градење, така што се предвидува Градот Скопје да ја води постапката за издавање на одобрение за градење на магистрални и собирни улици на подрачјето на Градот Скопје како и за линиските инфраструктурни објекти чија изградба согласно Законот за Градот Скопје е во надлежност на Градот Скопје.

Со Предлогот на законот се вршат измени во членовите 57, 59 и 83 од постојниот закон заради усогласување на термините со Законот за заштита на културното наследство како и допрецизирање на овие одредби.

Исто така, се врши изменување на одредбите од законот кои се однесуваат на категоризацијата на градби односно членот 57, одредбите за надоместокот на штета при огласување на одобрение за градење за ништовно, одредбите за промена на инвеститор, одредбите за враќање во поранешна состојба на објект во случај на негово оштетување под дејство на природни појави или од воени и други разурнувања како и одредбите кои се однесуваат за исплата на средства во случај на одземена надлежност на градежен инспектор односно општина. Исто така, се пропишува и нов прекршок за правно лице изведувач и за инженер за изведба, ако при изведување на градби не обезбеди докази за потекло на градежно-техничкиот камен, градежниот песок и чакал.

II МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија практично претставуваат изменување, дополнување и доработка на постојните одредби од Законот со цел да се овозможи отстранување на утврдени пропусти и недоречености, односно доуредување на одредбите од законот.

III ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените решенија ќе се отстранат одредени недостатоци и непрецизности на оние одредби од законот кои се предмет на изменување и дополнување на овој закон.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЊЕ КОИ СЕ МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 2-б

(1) Одредбите од овој закон не се однесуваат на изградбата на воени објекти и градби од значење на одбраната и безбедноста.

(2) Изградбата на објектите и градбите од став (1) на овој член се врши согласно прописите од областа на одбраната.

Член 17

(1) За проектирање на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон Комората на овластени архитекти и инженери издава овластување А за изработка на проектна документација, а за градби од втора категорија овластување Б за изработка на проектна документација.

(2) Со барањето за добивање на овластување А за изработка на проектна документација, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку пет години во изработка на проектна документација од соодветната област и
- доказ за учество во изработка на најмалку три проектни документации од соодветната област за градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е изработена проектната документација.

(3) Со барањето за добивање на овластување Б за изработка на проектна документација, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку две години во изработка на проектна документација од соодветната област и

- доказ за учество во изработка на најмалку три проектни документации од соодветната област за градби од втора категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е изработена проектната документација.

Член 24

(1) За вршење на ревизија на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, Комората на овластени архитекти и инженери издава овластување А за ревизија на проектна документација, а за градби од втора категорија овластување Б за ревизија на проектна документација.

(2) Со барањето за добивање на овластување А за ревизија на проектна документација, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку пет години во вршењето на ревизија на проектна документација од соодветната област или работно искуство од најмалку пет години во водење на постапка за издавање на одобрение за градење за градби од прва категорија од членот 57 на овој закон и

- доказ за учество во најмалку три ревизии на проектна документација од соодветната област за градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е извршена ревизијата.

(3) Со барањето за добивање на овластување Б за ревизија на проектна документација, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку две години во вршењето на ревизија на проектна документација од соодветната област или работно искуство од најмалку пет години во водење на постапка за издавање на одобрение за градење за градби од втора категорија од членот 57 на овој закон и

- доказ за учество во најмалку три ревизии на проектна документација од соодветната област за градби од втора категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е извршена ревизијата.

Член 29

(1) Изведувачот е должен:

- да изведува градежни работи во согласност со добиената лиценца,
- да изведува градежни работи согласно со одобрението за градење, ревидираниот основен и изведбениот проект,
- да води градежен дневник и градежна книга при изведувањето на градежните работи,
- да обезбеди докази за пропишан квалитет за вградените градежни производи,
- да спроведува мерки за заштита и сигурност на градилиштето во согласност со закон.

(2) Формата, содржината и начинот на водење на градежен дневник и градежната книга, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 31

(1) За раководење со изградбата на градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, Комората на овластени архитекти и инженери издава овластување А за инженер за изведба, а за градби од втора категорија овластување Б за инженер за изведба.

(2) Со барањето за добивање на овластување А за инженер за изведба, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку пет години во изградба на градби од членот 57 на овој закон и
- доказ за учество во изградба на најмалку три градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице кое ги изведувало градбите.

(3) Со барањето за добивање на овластување Б за инженер за изведба, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо или вишо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку две години во изградба на градби од членот 57 на овој закон, за лица со високо образование, односно најмалку пет години за лица со вишо образование и
- доказ за учество во изградба на најмалку три градби од втора категорија од членот 57 на овој закон потврден од правното лице кое ги изведувало градбите.

Член 32

Изведувањето на градби од членот 57 на овој закон без одобрение за градење претставува основ за привремено одземање на лиценцата за изведувач и овластувањето за инженер за изведба.

Член 35

(1) За вршење на надзор на градби од прва категорија Комората на овластени архитекти и инженери издава овластување А за надзорен инженер, а за градби од втора категорија овластување Б за надзорен инженер

(2) Со барањето за добивање на овластување А за надзорен инженер, физичкото лице потребно е да достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку пет години во вршењето на надзор над изведување на градби од членот 57 на овој закон или во изградбата на градби од членот 57 на овој закон и
- доказ за учество во вршење на надзор од соодветната област на најмалку три градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е вршен надзор или доказ за учество во изградба на најмалку три градби од прва категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице кое ги изведувало градбите.

(3) Со барањето за добивање на овластување Б за надзорен инженер, физичкото лице потребно е да се достави:

- доказ за завршено високо образование од соодветна техничка струка,
- доказ за работно искуство од најмалку три години во вршење надзор над изведување на градби од членот 57 на овој закон или во изградба на градби од членот 57 на овој закон и
- доказ за учество во вршење на надзор од соодветната област на најмалку три градби од втора категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице во кое е вршен надзор или доказ за учество во изградба на најмалку три градби од втора категорија од членот 57 на овој закон, потврден од правното лице кое ги изведувало градбите.

Член 36

(1) Надзорниот инженер е должен:

- да врши проверка над изградбата дали истата е во согласност со основниот проект и одобрението за градење,
- да утврди дали е извршено обележување на проектираната градба на терен согласно со членот 82 од овој закон,
- да врши проверка на градбата во секоја фаза на градењето (при обележувањето и нанесувањето на основата на градбата од проектот на самото земјиште предвидено за градење, при извршениот ископ за градење на темели, при секое изградено ниво, односно кат од градбата, при градењето на кровната конструкција, завршните фасадерски и сите занаетчиски работи),
- да утврди дали учесниците во изградбата ги поседуваат соодветните лиценци и овластувања,
- да врши проверка на квалитетот на вградените материјали во градбата,
- да го запознае инвеститорот и надлежниот градежен инспектор за утврдените недостатоци или неправилности констатирани во текот на изградбата и истите да ги забележи во градежниот дневник и
- да изготви завршен извештај за извршениот надзор.

(2) При секоја фаза во текот на градењето на градбата, изведувачот и инвеститорот се должни да му овозможат на надзорниот инженер да изврши проверка, во спротивно надзорниот инженер е должен да го извести надлежниот градежен инспектор да изврши увид на лице место и заедно да ја утврдат состојбата на градење.

(3) За секоја фаза во текот на градење на градбата надзорниот инженер составува писмен извештај за извршената проверка со оцена за усогласеноста на градбата со проектот и условите за градење.

(4) При изградбата на градбата правното лице кое врши надзор може да определи повеќе надзорни инженери, при што одредува главен надзорен инженер кој ќе биде одговорен за меѓусебната усогласеност на надзорот над изградбата и за изготвување и доставување на завршниот извештај за извршениот надзор.

Член 37

Неусогласеноста на констатациите во извештајот за одделна фаза на градење и/или во завршниот извештај со изведените работи, претставува основ за привремено одземање на лиценцата за надзор и овластување за надзорен инженер.

Член 38

(1) Лиценците пропишани со овој закон се издаваат по поднесено барање за период од седум години и истите не можат да се пренесуваат на друго лице. Лиценците ги дава, одзема и води регистар за издадени и одземени лиценци органот надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

(2) За добивање на лиценците правните лица плаќаат соодветен надоместок. Висината на надоместокот во зависност од видот на лиценцата ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, при што истата не може да биде пониска од 200 евра во

денарска противвредност ниту повисока од 3.000 евра во денарска противвредност. Средствата остварени од надоместокот се приход на Буџетот на Република Македонија.

(3) Лиценцата по истекот на рокот за кој е издадена може да се обнови доколку правното лице ги исполнува условите пропишани со овој закон. За обновување на лиценцата не се плаќа надоместокот од ставот (2) на овој член.

(4) Лиценцата може да се одземе привремено во рок од една година доколку се утврди дека правното лице не исполнува некои од условите пропишани за нивно издавање и/или се констатирани неправилности при вршење на работите за кои е дадена лиценцата. Лиценцата се одзема трајно доколку правното лице врши работи за кои му била издадена лиценца, во периодот кога лиценцата му е привремено одземена и/или лиценцата му била привремено одземена три пати.

(5) Начинот и постапката за издавање, обновување, одземање на лиценците, формата и содржината на образецот на лиценците како и формата, содржината и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(5) Врз основа на добиена лиценца за вршење на работи на изведување, проектирање, ревизија, надзор и одржување на градби од членот 57 на овој закон, правното лице може да ги врши овие работи и за градби од пониска категорија од категоријата на која припаѓаат градбите за кои е издадена лиценцата.

Член 39

(1) Овластувањата пропишани со овој закон се издаваат по поднесено барање за период од пет години и истите не можат да се пренесуваат на друго лице. Овластувањата ги дава, одзема и води регистар за издадени и одземени овластувања Комората на овластени архитекти и инженери.

(2) За добивање на овластувањата се плаќа надоместок согласно со ценовникот за јавни услуги од членот 109 став (1) точка 7 на овој закон. Средствата остварени од надоместокот за добивање на овластувањата на овој член се приход на Комората на овластени архитекти и овластени инженери.

(3) Овластувањето по истекот на рокот за кој е издадено може да се обнови на барање на физичкото лице. За обновување на овластувањето не се плаќа надоместокот од ставот (2) на овој член.

(4) Овластувањето може да се одземе привремено во рок од девет месеца доколку се констатирани неправилности при вршење на работите за кои е дадено овластувањето и во случај кога лицето на кое му е дадено овластување не се придржува на Ценовникот од членот 109 точка 7 на овој закон. Овластувањето се одзема трајно доколку лицето врши работи за кои му е дадено овластувањето во периодот кога овластувањето му е привремено одземено и/или овластувањето му било привремено одземено три пати.

(5) Начинот и постапката за издавање, обновување, одземање на овластувањата, формата и содржината на образецот на овластувањата, како и формата, содржината и начинот на водењето на регистарот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(6) Врз основа на добиено овластување А за вршење на работите на изведување, проектирање, ревизија, надзор на градби од членот 57 на овој закон, физичкото лице може да ги врши овие работи и за градби за кои согласно со овој закон е предвидено овластување Б.

Член 41-а

(1) Учесниците во изградбата на градби од член 57 на овој закон (инвеститор, правни лица за проектирање, ревизија, изведување и надзор над изградбата) одговараат за штетата предизвикана на трети лица при извршување на нивната работа и договорните обврски.

(2) Правните лица за проектирање, ревизија, изведување и надзор над изградбата се должни да имаат осигурување за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија, која би можела со нивната работа да им се предизвика на инвеститорите или на трети лица.

(3) Годишната осигурена сума за вкупниот број на градби за учесниците во изградбата на градби од прва категорија од член 57 на овој закон не може да биде пониска од 10.000 евра во денарска противвредност, а за градбите од втора категорија не може да биде пониска од 5.000 евра во денарска противвредност.

(4) Неосигурувањето за одговорност за штета во осигурителна компанија во Република Македонија, претставува основ за одземање на лиценца на правното лице.

Член 57

(1) Градби од прва категорија се: нуклеарни електрани, термоцентрални и хидроцентрали со капацитет од и над 1 MW, далноводи со напонско ниво од и над 35 KV, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет поголем од 1 MW, трафостаници со напонско ниво од и над 10 KV, нафтоводи, продуктоводи, магистрални гасоводи, гасоводни мерни станици, оптички кабли за потребите на државните органи, државни патишта, придружно услужни објекти на државни патишта утврдени со закон, железнички пруги, железнички станици на железнички пруги, аеродроми, депонии за неопасен отпад и депонии за опасен отпад, брани со акумулации, градби за базна и хемиска индустрија, градби за црна и обоена металургија, градби за производство на целулоза и хартија, градби за преработка на кожа и крзно, градби за преработка на каучук, барут и експлозивна муниција, градби за складирање на експлозивни средства, складишта за нафтени деривати, природен гас и ТНГ со капацитет на складирање од и над 1.000 тони, градби за санација на свлечишта, градби кои би можеле да ја загорат животната средина, градби за потребите на државните органи и агенциите и фондовите основани од Република Македонија, градби за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации, технолошки индустриски развојни зони формирани од Владата на Република Македонија и градбите во овие зони, градби за високо образование, опсерватории, национални установи од областа на културата, градби кои претставуваат недвижно културно наследство и споменички целини прогласени со закон или друг акт за заштита како културно наследство од особено значење или значајно културно наследство, меморијални споменици, градби наменети за терцијална здравствена заштита, телекомуникациски центри за прием на сателитски сигнали, градби за потребите на граничните премини, регионални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување, регионални депонии, жичари, градби предвидени на подрачје на две или повеќе општини, градби во кои постојат инсталации за производство на топлинска енергија, езерски и речни пристаништа, стадиони и спортски сали со капацитет над 10.000 гледачи.

(2) Градби од втора категорија се: градби наменети за основно и средно образование, градби од областа на културата, градби наменети за примарна и секундарна заштита,

градби за потребите на верските заедници, технолошки индустриски развојни зони формирани од правни лица и градбите во овие зони, индустриски градби, стопански градби, деловни градби, станбено-деловни градби, градби за индивидуално домување, викенд куќи, градби за колективно домување, градби за потребите на агроберзи, трговски центри, хотели, рекреативни центри, градби за научно-истражувачка дејност, катни гаражи, пазари, општински патишта, придружно услужни објекти на општински патишта утврдени со закон, електронски комуникациски мрежи и средства, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет до 1 МВ, ветерници, градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со капацитет до 1 MW, далноводи со напонско ниво до 35 КВ, трафостаници со напонско ниво до 10 КВ, складишта за нафтени деривати, природен гас и ТНГ со капацитет на складирање до 1.000 тони, секундарна гасоводна мрежа, трамвајски пруги, градби за противпожарна заштита, градби за ветеринарна заштита, детски градинки, градби во подрачје не национални паркови, градби за сепарација на материјал за производство на бетон, бетонски бази, асфалтни бази, локални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување, градби кои се во функција на заштита и промоција на природното наследство (информативни центри), депонии за интерен отпад (градежен шут), објекти за складирање, третман и/или преработка на отпад, меѓуградски автобуски станици, зоолошки градини, стадиони и спортски сали со капацитет под 10.000 гледачи, отворени спортски игралишта, базени во ниво на теренот за јавна употреба, јавни паркови, јавни паркиралишта и ски-лифтови.

Член 58

(1) Градбите од прва категорија од членот 57 на овој закон се градби од значење за Републиката и одобрение за градење издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(2) Градбите од втора категорија од членот 57 на овој закон се градби од локално значење и одобрение за градење издава градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје.

(3) Доколку со урбанистичкиот план или државната односно локалната урбанистичка планска документација е планирана повеќенаменска градба во која се предвидени градби од прва и втора категорија од член 57 на овој закон, одобрение за градење издава органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

(4) Примерок од прависилното одобрение за градење кое го донесува органот на државна управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот се доставува до единицата на локална самоуправа на чие подрачје ќе се гради градбата, во рок од пет дена од правосилноста на одобрението за градење.

Член 59

(1) Постапката за издавање на одобрение за градење се води согласно со одредбите на Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) За добивање на одобрение за градење инвеститорот поднесува писмено барање до надлежниот орган од членот 58 на овој закон со следната документација :

– извод од детален урбанистички план или урбанистички план за вон населено место или урбанистички план за село или државна односно локална урбанистичка планска документација, а за линиските инфраструктурни градби проект за инфраструктура заверен од надлежен орган;

– архитектонско-урбанистички проект заверен од надлежен орган доколку со урбанистичкиот план или државната односно локалната урбанистичка планска документација е предвидена изработка на овој проект;

– основен проект во три примероци со извештај за ревизија на основниот проект или писмен извештај со согласност за нострификација на основниот проект доколку истиот е изработен во странство;

– доказ за право на градење и

– геодетски елаборат за нумерички податоци за градежното земјиште.

(3) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење за придружно услужни објекти на државни односно општински патишта утврдени со закон покрај доказите од став (2) на овој член барателот доставува и решение за трајна измена на режим на сообраќај од надлежен орган.

(4) Доколку е поднесено барање за одобрение за градби кои претставуваат недвижно културно наследство и споменички целини прогласени со закон или друг акт за заштита како културно наследство покрај доказите од став (2) на овој член се доставува и конзерваторско одобрение издадено од Управата за заштита на културно наследство.

(5) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење за градби за производство на електрична и топлинска енергија покрај доказите од член (2) на овој закон се доставува и овластување за изградба на градби за производство на електрична и топлинска енергија од надлежен орган.

(6) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење на електронски комуникациски мрежи и средства, покрај доказите од став (2) на овој член се доставува и нотификација за пренос на електронски податоци издадена од Агенцијата за електронски комуникации.

(7) Доколку е поднесено барање за одобрение за градење на депонии за опасен отпад, депонии за неопасен отпад и депонии за интерен отпад, покрај доказите од став (2) на овој член се доставува и решение со кое се одобрува основање на депонија издадено од надлежен орган.

(8) Надлежниот орган од член 58 на овој закон е должен во рок од 15 дена од приемот на барањето да ја разгледа доставената документација и да утврди дали истата е комплетна, дали основниот проект е изработен во согласност со прописите за проектирање, урбанистичкиот план или државната односно локалната урбанистичка планска документација или проектот за инфраструктура и дали барателот е единствен носител на правото на градење.

(9) Доколку доставената документација е комплетна и се исполнети условите од став (8) на овој член, надлежниот орган е должен во рокот од став (8) на овој член да го завери основниот проект и да достави до барателот известување со пресметка за плаќање на надоместок за уредување на градежно земјиште. За градбите од прва категорија, надлежниот орган по заверката на основниот проект истиот го доставува до соодветната општина заради изготвување на пресметка на надоместокот за уредување на градежно земјиште.

(10) Доколку доставената документација не е комплетна и/или не се исполнети условите од став (8) на овој член, надлежниот орган е должен во рокот од став (8) на овој член да донесе заклучок за прекинување на постапката и да го задолжи барателот да ги отстрани констатираните недостатоци и да го дополни барањето во рок од 15 дена од денот на приемот на заклучокот.

(11) Доколку барателот не ги отстрани констатираните недостатоци и не го дополни барањето во рокот од став (10) на овој член, надлежниот орган е должен да донесе

решение за одбивање на барањето за одобрение за градење во рок од седум дена од истекот на рокот за дополнување, а доколку барателот ги отстрани констатираните недостатоци и го дополни барањето во рокот од став (10) на овој член, надлежниот орган е должен да достави до барателот известување со пресметка за плаќање на надоместок за уредување на градежно земјиште, во рок од два дена од комплетирањето на документацијата.

(12) Одобрение за градење не може да се издаде ако не е платен надоместокот за уредување на градежно земјиште освен ако инвеститорот и општината склучат договорот за плаќање на надоместокот за уредување на градежно земјиште на рати или склучат договор со кој е утврдено дека инвеститорот ќе го уреди земјиштето на сопствен трошок или донесен е акт врз основа на кој инвеститорот е ослободен од плаќање на надоместокот или инвеститорот доставил банкарска гаранција за плаќање на надоместокот или инвеститорот да востановил хипотека во корист на општината.

(13) Одобрението за градење се издава во рок од пет работни дена од доставување на доказ за платен надоместок за уредување на градежно земјиште односно од денот на склучување на договорот за начинот на плаќање на надоместокот или договор со кој е утврдено дека инвеститорот ќе го уреди земјиштето на сопствен трошок, односно од денот на донесувањето на акт врз основа на кој инвеститорот е ослободен од плаќање на надоместокот или од денот на доставување на банкарска гаранција за плаќање на надоместокот или доставување доказ за востановена хипотека во корист на општината.

(14) Формата и содржината на барањето за одобрение за градење ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(15) Надлежниот орган од член 58 на овој закон, кој го издал одобрението за градење е должен на инвеститорот да му достави пресметка за плаќање на трошоците за запишување на објектот во јавните книги на недвижности во рок од седум работни дена од денот на издавањето на одобрението за градење.

(16) Надлежниот орган во постапката за издавање на одобрение за градење не може да побара од барателот друга документација, освен документацијата предвидена со овој закон.

Член 59-д

(1) Надлежниот орган кој го издал одобрението за градење е должен во рок од три дена од правосилноста на одобрението за градење, да достави примерок од истото со примерок од заверениот основен проект до надлежниот орган за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите заради прибележување во јавната книга во која е запишано правото врз земјиштето и примерок до надлежниот градежен инспектор.

(2) Кога одобрението за градење се издава на повеќе инвеститори во одобрението се наведуваат сите инвеститори во идеални делови, врз основа на правно дело за уредување на меѓусебните права и обврски за градба, заверено кај нотар.

(3) Одредбите од овој закон се однесуваат и на постапката за издавање на одобрение за градење на странски држави за потребите на нивните дипломатско-конзуларни претставништва, доколку со меѓународен договор поинаку не е уредено.

Член 62

(1) Одобрението за градење се издава за целата градба и на име на инвеститорот, а може да се издаде и за дел од градбата, ако делот од градбата претставува посебна градежно-техничка и функционална целина.

(2) Одобрение за градење кое е издадено спротивно на одредбите од овој закон е ништовно. Органот кој издал одобрение за градење кое е огласено за ништовно ги сноси трошоците за враќање на просторот во состојбата во која бил пред издавањето на одобрението за градење, а инвеститорот има право на надомест на штета и надомест на изгубена добивка од органот.

(3) Формата и содржината на образецот на одобрението за градење ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 65

(1) Против одобрението за градење издадено од органот на државна управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот, може да се изјави жалба во рокот определен во член 62-а на овој закон до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, а против одобрението за градење издадено од градоначалникот на општината, може да се изјави жалба во рокот определен во член 62-а на овој закон до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот.

(2) Против решението за одбивање на барањето за одобрението за градење на органот на државна управа кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот, може да се изјави жалба рок од 15 дена од денот на прием на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен а против решението за одбивање на барањето за одобрение на градоначалникот на општината, може да се изјави жалба рок од 15 дена од денот на прием на решението до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот е должен да одлучи по поднесената жалба во рок од 45 дена од денот на приемот на жалбата.

(4) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот не одлучи по поднесената жалба во рокот од ставот (3) на овој член, жалителот може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена. Формата и содржината на известувањето од овој став ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(5) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (1) на овој член да изврши надзор во Министерството за транспорт и врски дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор го информира жалителот за преземените мерки.

(6) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот во рок од десет дена да одлучи по поднесената жалба, односно да ја уважи или одбие и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој е одлучено по поднесената жалба.

(7) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот не одлучи во рокот од ставот (6) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кој министерот кој

раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ќе одлучи по поднесената жалба за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесената жалба. Инспекторот во рок од три работни дена го информира подносителот на жалбата за преземените мерки.

(8) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (7) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок го информира подносителот на жалбата за преземените мерки.

(9) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (4) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(10) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (9) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот од ставот (4) на овој член и/или не поднел пријава согласно со ставот (8) од овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за инспекторот за прекршок предвиден со Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закони во рок од три работни од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(11) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (10) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок три работни дена ќе го информира подносителот на жалбата за преземените мерки.

(12) Во случајот од ставот (11) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(13) Во случаите од ставот (12) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на жалбата за преземените мерки.

(14) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (10) од овој член, подносителот на жалбата може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(15) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот не одлучи во рокот од ставот (7) на овој член, подносителот на жалбата може да поведе управен спор пред Управниот суд.

(16) Постапката пред Управниот суд е итна.

(17) По објавувањето на подзаконскиот акт од ставот (4) на овој член во “Службен весник на Република Македонија” истиот веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавува на веб страницата на Министерството за транспорт и врски.

Член 70

(1) Доколку во текот на градењето се смени инвеститорот, за настанатата промена новиот инвеститор е должен, во рок од 15 дена од настанатата промена, да го извести

органот надлежен за издавање на одобрението за градење и со известувањето да достави доказ дека има статус на инвеститор. На новиот инвеститор со решение ќе му се признае статус на инвеститор на градба, само доколку со преземањето на правото за градење ги преземе и правата и обврските кои претходниот инвеститор ги имал со учесниците во градењето (управителот на градбата, правните лица за вршење на работите на проектирање, ревизија, надзор и изведувачот), како и доколку ги преземе правата и обврските кои претходниот инвеститор ги имал како резултат на склучени договори за хипотека и други правни дела за промет на градбата или делови од градбата прибележани во листот за предбележување на градба, во спротивно по изградбата нема да му се издаде одобрение за употреба на градбата на негово име, односно нема да се изготви извештај за извршен технички преглед од страна на надзорен инженер. Исто така во овој случај надзорниот инженер не смее да изготви извештај за извршен технички преглед, а за градбите за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м² изведувачот не смее да даде изјава со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.

(2) Промените во актите кои се издаваат од надлежните органи во врска со градењето настанати заради промените во правните односи на учесниците во градењето и тоа во врска со стекнувањето на право на градба, сопственост на градба и преземањето на правата и обврските од инвеститорот се вршат само врз основа на потврдени правни работи или конечни акти на државни органи, подобни за запишување на права врз недвижности во јавната книга на недвижностите, со прибележување.

(3) Со промена на инвеститорот новиот инвеститор е должен веднаш актот со кој е извршена промена на одобрението за градење да го достави до надлежниот орган за запишување на правата на недвижности заради прибележување на промената на инвеститорот во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

(4) Промената на инвеститорот може да се поднесе до издавањето на одобрението на употреба, односно до изготвувањето на извештајот за извршениот технички преглед.

(5) Против решението од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до надлежниот орган за одлучување по жалба од членот 65 на овој закон.

Член 73

(1) Одобрение за градење не е потребно за следниве градби:

- мерни станици за заштита на медиумите на животната средина,
- привремени градби наменети за истражувачки дејности (градби за вршење истражувачки мерења, природни ресурси, мерни станици за ветер, сонце, воздух, бушотини, ископи и слично) кога постои одлука на надлежен орган, за периодот од најмногу три години, по кој период треба да се отстранат,
 - градби во функција на градобиијна одбрана и градба за сигнализација во воздушниот сообраќај,
 - некатегоризиран пат кој служи за стопанисување со шуми и користење на други природни ресурси одобрени со посебен пропис,
 - споменици, спомен обележја и скулптури,
 - гробница и споменици на гробни места во рамките на гробиштата утврдени со урбанистички план,
 - градби со кои се овозможува и олеснува движењето на лица со инвалидност до и во градбата,

- при вградување и замена на опрема во градба која е во употреба заради проширување на капацитетот на градбата, а со која не се менува намената на градбата и просторијата во која е сместена опремата, нити се менуваат општите услови за заштита и спасување предвидени со основниот проект за градбата

- телекомуникациска опрема за интерен пренос на говор и слика, опрема во функција на заштита на градбата од кражби, заштита и спасување,

- огради,

- електронска комуникациска опрема за пренос на слика, говор и други податоци која се поставува на објекти,

- потпорни ѕидови;

- помошни градби кои се во функција на објект за домување или друг вид на објект и се градат на иста урбанистичка парцела (гаража, остава, септичка јама и сл.)

- базени на ниво на терен за индивидуална употреба;

- оптички кабли;

- опрема за автоматско регулирање на премин преку постојни железнички пруги и инсталации за автоматско следење и управување на сообраќајот на постојни железнички пруги;

- електронска комуникациска опрема за следење и регулирање на сообраќајот на постојни улици и

- рекламни паноа кои се поставуваат на објекти

(2) За градбите од ставот (1) алинеја 6 на овој член не се применуваат одредбите од членот 74 на овој закон, а истите се градат согласно со Законот за гробишта и погребални услуги.

Член 77

(1) Објектот кој е изграден, односно реконструиран или адаптиран во согласност со проектот за обновување, надлежниот орган од членот 58 на овој закон ќе го смета за обновен, ако неговиот сопственик достави:

1) еден примерок од проектот за обновување;

2) еден примерок од одобрението за градење, односно одобрениот проект врз основа на кој бил изграден објектот;

3) записник за примопредавање на обновената градба со завршен извештај од надзорен инженер со потврда дека објектот е обновен во согласност со проектот за обновување и

4) копија од катастарски план.

(2) Објектот чие одобрение за градење или друга соодветна дозвола, односно документација е уништена или е недостапна во случаите од членот 76 на овој закон ќе се смета за обновен, ако неговиот сопственик достави:

5) еден примерок од проектот за обновување;

6) записник за примопредавање на обновената градба со завршен извештај од надзорен инженер со потврда дека објектот е обновен во согласност со проектот за обновување и

7) копија од катастарскиот план.

(2) Градбата од ставовите (1) и (2) на овој член се смета за употреблива градба.

Член 83

(1) Изведувачот е должен градилиштето да го загради заради спречување на неконтролиран пристап во градилиштето со соодветна ограда на начин што работата во градилиштето нема да ги загрози минувачите.

(2) На градилиштето кое се протега на поголем простор (железнички пруги, патишта, далноводи и слично), деловите од градилиштето кои не можат да се оградат, мора да бидат заштитени со одредени сообраќајни знаци или означени на друг начин.

(3) Градилиштето мора да биде означено со информативна табла која задолжително треба да содржи име, односно назив на учесниците во изградбата, назив и вид на градбата која се гради, надлежниот орган од членот 58 на овој закон, број и датум на издаденото одобрение за градење, како и назнаката дека се работи за културно добро, ако таа градба е запишана во Националниот регистар на културно наследство.

Член 86

Изведувачот на градбата е должен да ја има следнава документација:

1) решение за упис во Централниот регистар и соодветна лиценца издадена согласно со овој закон;

2) потврда за определен инженер за изведба и надзорен инженер на градилиштето;

3) одобрение за градење со основен проект;

4) извештај за извршена ревизија од ревидентот;

5) градежен дневник и градежна книга;

6) доказ за пропишан квалитет за вградените градежни производи;

7) елаборат за заштита при работа;

8) комплетни податоци за учесниците во изградбата и

9) друга документација ако со друг закон е пропишана обврска дека изведувачот треба да ја има на градилиштето.

Член 87

(1) Градбата ќе се стави во употреба по издавање на одобрение за употреба за градбите од прва категорија од член 57 на овој закон, по изготвување на извештај за извршен технички преглед од надзорен инженер за градбите од втора категорија, а градбите наменети за индивидуално домување со бруто развиена површина до 300 м² ќе се стават во употреба по давање на изјава заверена кај нотар под полна материјална и кривична одговорност од изведувачот со која ќе потврди дека објектот е изграден во согласност со одобрението за градење и основниот проект или проектот на изведена состојба.

(2) Одобрението за употреба за градбите од прва категорија од членот 57 на овој закон го издава надлежниот орган од членот 58 на овој закон, откако по техничкиот преглед ќе се утврди дека градбата е изградена во согласност со основниот проект или со проектот на изведена состојба доколку се извршени измени во текот на изградбата.

(3) Постапката за издавање одобрение за употреба се спроведува согласно со Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(4) Одобрението за употреба на објектот му се издава на инвеститорот врз основа на доказ од јавната книга за запишување на правата на недвижностите - имотен лист со запишано право на сопственост, други стварни права и сите предбелешки и приобелешки или друг доказ за стекнато право на градење согласно со закон.

(5) Против одобрението за употреба, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение за употреба издадено од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Примерок од одобрението за употреба за градба се доставува до надлежната градежна инспекција, а за градба во која има засолниште се доставува и до органот надлежен за вршење на работите од областа на заштитата и спасувањето, заради водење на евиденција на засолништа.

(7) Кога одобрението за градење гласи на повеќе лица - инвеститори, во одобрението за употреба односно до изготвувањето на извештајот за извршен технички преглед од надзорниот инженер се наведуваат сите лица, а деловите на секој се изразуваат во идеални делови (дропки) врз основа на одредбите од договорот за уредување на меѓусебните односи и делови во врска со градбата, потврден од нотар, а приложен во постапката за издавање на одобрение за градење.

(8) Формата и содржината на одобрението за употреба ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 90

(1) Надлежниот орган од членот 58 на овој закон го организира техничкиот преглед и ги известува учесниците во изградбата за местото, денот и часот на вршењето на техничкиот преглед.

(2) Комисијата што врши технички преглед за својата работа составува записник во кој констатира дали:

- дали градбата е изградена согласно основниот проект или проектот на изведена состојба и одобрението за градење,

- градбата е со фасада и може да се употребува,

- има одредени недостатоци кои мораат да бидат отстранети за да може да се издаде одобрение за употреба и

- има недостатоци кои ги нарушуваат основните барања на градбата кои се однесуваат на механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита и ќе предложи за таа градба да не се издаде одобрение за употреба.

(3) Надзорниот инженер кој врши технички преглед за градбите од втора категорија од членот 57 на овој закон, во извештајот за извршен технички преглед констатира дали градбата е изградена согласно основниот проект или проектот на изведена состојба и одобрението за градење, дали градбата е со фасада и може да се употребува, дали има одредени недостатоци кои мора да бидат отстранети и дали има одредени недостатоци кои ги нарушуваат основните барања на градбата кои се однесуваат на механичката отпорност, стабилност и сеизмичка заштита поради кои градбата не може да се стави во употреба.

Член 93

(1) Надлежниот орган од членот 58 на овој закон ќе издаде одобрение за употреба за градбата во рок од 15 дена од денот на извршениот технички преглед, ако комисијата која

го извршила техничкиот преглед во записникот констатира дека градбата може да се даде во употреба.

(2) Доколку комисијата при вршењето на техничкиот преглед утврди недостатоци поради кои не може да се даде одобрение за употреба, писмено ќе ги извести инвеститорот за нивно отстранување во рок не подолг од 30 дена.

(3) Барањето за издавање на одобрение за употреба надлежниот орган ќе го одбие со решение ако во определениот рок од ставот (2) на овој член не се отстранат недостатоците утврдени при вршењето на технички преглед.

(4) Доколку надлежниот орган од членот 58 на овој закон не издаде одобрение за употреба, односно не донесе решение за одбивање на барањето за одобрение за употреба во рокот утврден во ставот (1) на овој член, односно по истекот на рокот определен согласно со ставот (2) на овој член, инвеститорот може да поднесе жалба за молчење на администрација согласно со членот 61 на овој закон.

Член 131

(1) Градежен инспектор, односно овластен градежен инспектор во рамките на надлежностите утврдени со овој и друг закон, има право да врши инспекциски надзор во текот на изградбата, како и инспекциски надзор на објект кога во него се врши пренамена на конструктивните елементи во поглед на нивната механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита, како и при пренамена од станбен во деловен простор и обратно.

(2) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот од ставот (1) на овој член може да побара присуство на овластено службено лице од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи, заради негова заштита.

(3) Учесниците во изградбата се должни на градежниот инспектор, односно на овластениот градежен инспектор да му овозможат непречено спроведување на инспекциски надзор и да му ја дадат на увид документацијата што се однесува на градбата што е предмет на надзор.

(4) Градежен инспектор при вршењето на инспекциски надзор проверува дали овластениот градежен инспектор ги врши работите согласно со овој закон. Надлежните органи на општините се должни на барање на градежен инспектор да му овозможат да изврши увид во документацијата.

Член 132-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор утврди дека е сторена неправилност од членовите 150 став (1) точка 4, 151 став (1) точка 3, 156-а став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5 и 6 и 156-б став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во определен рок и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот надлежен за вршење на работите од областа за уредување на просторот.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, односно општината во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведува за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд.

(9) Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, односно општината води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот надлежен за вршење на работите за уредување на просторот.

Член 134

(1) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение ќе му нареди на инвеститорот отстранување на градба, односно на нејзин дел, ако:

- се гради или е изградена без одобрение за градење од членот 59 на овој закон,
- доколку изградбата не се усогласи со одредбите на овој закон по истекот на рокот за усогласување даден во решението за прекинување на градбата од членот 133 на овој закон,

- се гради и покрај тоа што е донесено решение за прекинување на изградбата од членот 133 на овој закон,

- се гради или е изградена спротивно на одобрението за градење или заверениот основен проект,

- во текот на изградбата се утврдат неправилности поради кои се нарушени основните барања на градбата во однос на механичката отпорност, стабилноста, сеизмичката заштита и квалитетот на вградени материјали и

- изградбата се изведува со одобрение за градење кое не е правосилно во управната постапка.

(2) Градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор со решение на изведувачот ќе му нареди отстранување на градбата од ставот (1) на овој член ако не постапи согласно со членот 72 став (6) од овој закон.

(3) Во случај на отстранување на градба која е запишана во Националниот регистар на културно наследство градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор ќе побара согласност органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата.

(4) Овластениот градежен инспектор доколку констатира дека сопственикот на посебниот дел од објект, станот или дел од станот извршил пренамена без одобрение за пренамена од член 97 став (3) на овој закон, ќе донесе решение со кое ќе го задолжи сопственикот да го врати посебниот дел од објектот, станот или делот од станот во првобитна состојба.

Член 144

(1) Градежниот инспектор кога ќе констатира дека општината не овластила градежен инспектор за вршење на работите утврдени со овој закон, составува записник кој го доставува до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот со предлог за добивање на овластување за вршење на работите од надлежност на овластен градежен инспектор. Записникот заедно со предлогот се доставува и до градоначалникот на општината, односно градоначалникот на општината во градот Скопје. Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот врз основа на предлогот, може да даде овластување за вршење на работите од надлежност на овластен градежен инспектор.

(2) Доколку во општината нема овластен градежен инспектор за вршење на работите на инспекциски надзор, градоначалникот на општината може да достави предлог до Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам за вршење на работите на инспекциски надзор во општината. По добивање на предлогот градежниот инспектор постапува согласно со ставот (1) на овој член.

(3) Вршењето на работите на инспекциски надзор, градежниот инспектор ги врши до овластување на општински градежен инспектор, но не подолго од една година.

(4) Работите од ставовите (1) и (2) на овој член градежниот инспектор ги врши за сметка на општината и се на товар на буџетот на општината, а за трошоците за извршените работи органот на државната управа надлежен за работите на уредување на просторот доставува известување до органот на државната управа надлежен за работите на финансиите.

Член 145

(1) Доколку градежниот инспектор утврди дека овластениот градежен инспектор не ги врши работите пропишани со овој закон, е должен веднаш да поднесе писмено укажување до градоначалникот на општината за неизвршувањето на работите.

(2) Доколку овластениот градежен инспектор не ги изврши работите за кои е овластен согласно со овој закон во рок од седум дена од денот на доставувањето на укажувањето од ставот (1) на овој член, градежниот инспектор составува записник кој од страна на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам се доставува до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот со предлог за преземање на работите од надлежност на овластениот градежен инспектор, по конкретниот предмет за кој е утврдено неизвршување на работите. Записникот заедно со предлогот се доставува и до градоначалникот на општината, односно градоначалникот на општината во градот Скопје.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот врз основа на предлогот, донесува решение за преземање на работите од надлежност на овластениот градежен инспектор, по конкретниот предмет за кој е утврдено неизвршување на работите кое се доставува до градоначалникот на општината, односно градоначалникот на општината во градот Скопје и до органот на државната управа надлежен за работите на финансиите.

(4) Вршењето на преземените работи од овластениот градежен инспектор, градежниот инспектор го врши до нивно извршување.

(5) Работите од ставот (1) на овој член градежниот инспектор ги врши за сметка на општината и се на товар на буџетот на општината, а за трошоците за извршените работи органот на државната управа надлежен за работите на уредување на просторот

доставува известување до органот на државната управа надлежен за работите на финансиите.

Член 148

(1) При вршењето на надзорот над законитоста на работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ги врши следниве работи:

1) ја следи законитоста на работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје и презема мерки, активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината што се однесуваат на изградбата;

2) им укажува на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје на пречекорувањето на нивните надлежности утврдени со овој закон и предлага соодветни мерки за надминување на таа состојба;

3) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите утврдени со овој закон, а кои се од јавен интерес од локално значење;

4) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината за работите кои треба да ги вршат согласно со овој закон, а на барање на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје;

5) го следи навременото донесување на актите од општината утврдени со овој закон;

6) поднесува иницијативи и предлози до органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје доколку констатира неспроведување на овој закон како резултат (последица) на судир на надлежностите меѓу нив;

7) ја следи законитоста на решенијата што органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје ги донесуваат во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на правните и физичките лица донесени врз основа на овој закон и презема мерки во согласност со закон;

8) дава мислење и стручна помош на барање на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје по предлог на актите кои произлегуваат од овој закон;

9) го следи остварувањето на јавноста во работата на органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје особено од аспект на редовно, навремено, вистинито и потполно известување на граѓаните за работите утврдени со овој закон и

10) навремено ги известува органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа, односно за работите што се однесуваат на градењето и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

(2) За преземените мерки и активности од ставот (1) на овој член органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот ги информира органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје.

(3) Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите од ставот (1) на овој член, се одзема вршењето на соодветните работи.

(4) Вршењето на одземените работи го презема органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, но најмногу до една година од денот на нивното преземање.

(5) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот одземените работи од надлежност на општината, ги врши во име и за сметка на општината и за тоа ќе ги извести органите на општината, односно органите на општините во градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите.

(6) Органот надлежен за вршење на работите од областа на финансиите по добиеното известување од ставот (5) на овој член, приходите на општината, односно на општините од подрачјето на градот Скопје по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште и надоместок за изработка на урбанистички планови, за периодот утврден во известувањето, ги пренасочува на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

Член 156-б

(1) Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице изведувач, ако при изведување на градби од втора категорија од членот 57 на овој закон:

1) не води градежен дневник и градежна книга за изведените градежни работи (член 29 став (1) алинеја 3);

2) не го означи со информативна табла градилиштето (член 83 став (3));

3) привремено зафати за потребите на градилиштето јавна сообраќајна површина без дозвола (член 84);

4) не ги отстрани од градилиштето непотрошените градежни и други материјали, отпадот и слично (член 85 став (2)) и

5) на градилиштето ја нема документацијата од членот 86 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 157

Глоба во износ од 5000 до 7000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на инженер за изведба за прекршокот од членот 156 став (1) точки 2, 3, 4, 5, 6 и 8 на овој закон, прекршокот од членовите 156-а и членовите 156-б на овој закон и доколку врши работи на раководење со изградбата без да има овластување за инженер за изведба согласно членот 31 став (1) од овој закон.

Член 158

(1) Глоба во износ од 7.000 до 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице за вршење на надзор, ако:

1) врши надзор без лиценца за вршење на надзор (член 34 став (1));

2) изготви извештај за извршен технички преглед спротивно на одредбите од членот 90 став (3) на овој закон;

3) вработи како надзорен инженер странско физичко лице без потврдено овластување од Комората (член 42 став (4)) и

4) надзорниот инженер не постапил во согласност со член 36 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 162

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице сопственик на објект, ако не постапи согласно со членот 171 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице сопственик на објект за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Ако сопственикот на објектот не ја плати изречената глоба, надлежните градежни инспектори ќе поднесат барање за поведување прекршочна постапка пред комисијата за прекршоци формирана од министерот за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

Член 82

од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр.18/11

Органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, општините, општините во градот Скопје се должни од 1 јули 2012 година постапката за добивање на одобрение за градење да ја спроведуваат на електронски начин.

